Die digitale Landesbibliothek Oberösterreich

oö landes bibliothek

Terms and Conditions

The Library provides access to digitized documents strictly for noncommercial educational, research and private purposes and makes no warranty with regard to their use for other purposes. Some of our collections are protected by copyright. Publication and/or broadcast in any form (including electronic) requires prior written permission from the Library.

Each copy of any part of this document must contain there Terms and Conditions. With the usage of the library's online system to access or download a digitized document you accept there Terms and Conditions.

Reproductions of material on the web site may not be made for or donated to other repositories, nor may be further reproduced without written permission from the Library

For reproduction requests and permissions, please contact us. If citing materials, please give proper attribution of the source.

Imprint:
Director: Mag. Renate Plöchl
Deputy director: Mag. Julian Sagmeister
Owner of medium: Oberösterreichische Landesbibliothek
Publisher: Oberösterreichische Landesbibliothek, 4021 Linz, Schillerplatz 2

Contact:
Email: landesbibliothek(at)ooe.gv.at
Telephone: +43(732) 7720-53100

pſit cui ſe purgat veniā petit & vtitur ea traiectione verborum. & nihilo tamē aptius explet: cōcluditq̧
ſententias. Apud alios autem & aſiaticos maxime numero ſeruiētes inculcata reperias inania. q̄dā
verba q̄ſi cōplemēta nūerorū. Sūt etiā q̄ illo vitio qđ ab egeſia maxime fluxit infrigēdis cōcidēdiſq̧
numeris in quoddā genus abiectū incidāt ſiculorū ſimilimū. Terciū eſt in quo fuerūt fratres illi aſia
ticorū rethorū pricipes Hero. les & Menodes: minime mea ſentēcia cōtēnedi. Et ſi em̄ a forma veri
tatis & ab atticorum regula abſunt: tamē hoc vitiū cōpēſant: vel facultate vel copia ſed apud eos vari
etas nō erat q̄ oia fere cōcludebāt vno modo: q̄ vitia qui fugerit: vt neq̧ verbū ita traiitiat. vt id de
induſtria factū intelligat̄. neq̧ infercies verba quaſi rimas expleat: nec minutos numeros ſequēs cō
cidat delūbetq̧ ſnias: nec ſine illa cōmutatiōe in eodē ſemp̄ verſet̄ genere numerorū: is oia fere vitia
vitauerit: nā de laudibus multa diximus quibus ſunt alia perſpicue vitia cōtraria. Quātū aūt ſit apte
dicere experiri licet: ſi aut cōpoſitio oratoris bene ſtructā collocationē diſſoluat pmutatione verbo
rū: Corrūpat̄ em̄ tota res: vt & hæc nr̄a in corneliana & deiceps oia neq̧ me diuitiæ mouēt qb⁹ ois
Aphricanos & Lælios multi venalicii mercatoreſq̧ ſuparūt: Immuta paulū vt ſic multi ſuparūt mer
catores venaliciiq̧: pierit tota res & q̄ ſequunt̄ neq̧ veſtis aut celatū aurū & argētum quo noſtros
veteres Marcellos: maximoſq̧ multi enuchi e Syria ægiptoq̧ vicerūt. Adde tertiū. Neq̧ vero orna
mēta iſta villarū: qbus. L. P. & L. Mumiū q̄ reb⁹ his vrbē Italiāq̧ oēm referſerūt: ab aliquo video p
facile Delyaco. aut Siro potuiſſe ſupari. Fac ita potuiſſe ſupari ab aliquo Syro aut Deliaco. Vides ne
vt ordine verborū paulū cōmutato hiſdē verbis ſtāte ſnia ad nihilū oia recidāt: qū ſint ex aptis diſſo
luta: aut ſi alicuius incōditi arripias diſſipatā aliquā ſniam. licet eāq̧ ordine verborū paulū cōmutato
in quadrū redigas efficiat̄ aptū illud qđ fuerit antea deflūēs ac ſolutū. Age ſūme ē Grac. hi apud cē
ſores illud abeſſe nō poteſt: qn eiuſdē hois ſit pbos improbare q̄ improbos pbet. Quāto aptius ſi
ita dixiſſet: quin eiuſdē hois ſit q̄ improbos pbet probos improbare: hoc modo dicere nemo vnq̧
voluit: nemoq̧ potuit qn dixerit. Qui aūt aliter dixerūt hoc aſſeq̄ nō potuerūt: ita facti ſunt repente
Attici quaſi vero Trallianus fuerit Demoſthenes: cuius nō tā vibrarēt fulmina illa. niſi numeris cō
torta ferrent̄. Sed ſiquos magis delectāt ſoluta ſequant̄ ea. Sane modo ſiqs Phidiæ clypeū diſſolue
rit collocationis vniuerſam ſpēm ſuſtulerit. nō ſingulorū operū venuſtatē: vt in Tuchidide orbē mo
orationis deſidero ornamēta cōparēt. Iſti autē qūū diſſoluūt orationē in qua nec res nec verbū vllū
eſt niſi abiectū nō clipeū ſed vt in pūerbio eſt: & ſi humilius dictū eſt tamē ſimile eſt: ſcopas (vt ita di
cam) mihi vident̄ diſſoluere. Atq̧ vt plane genus hoc qđ ego laudo contēpſiſſe videant̄ aut ſcribāt
aliqđ vel Iſocrateo modo: vel quo Aeſchines aut Demoſthenes vtit̄: tū illos exiſtimabo nō deſpe
ratione reformidauiſſe genus hoc. ſed iuditio refugiſſe: aut reperiā ipſa eadem cōditione qui vti ve
lit vt aut dicat aut ſcribat: vtra voles lingua eo genere quo illi volunt. Facilius eſt em̄ apta diſſoluere
q̧ diſſipata cōnectere. Res āt ſe ſic habet: vt breuiſſime dicā qđ ſētio cōpoſite & apte. ſine ſniis dicere
inſania eſt. ſentētioſe aūt ſine verborū & ordine & modo infantia. Sed eiuſmodi tamē infantia: vt ea
qui vtant̄ non ſtulti homines haberi poſſint: etiā plerunq̧ prudentes quo qui eſt co n tētus vtatur.
Eloquens vero qui non approbationes ſolum: ſed admiratiōes: clamores: plauſus. ſ. moueri debet
omnibus oportet ita rebus excellat: vt ei turpe ſit quicq̧: aut expectare aut audire libentius. Habes
meum de oratore Brute iudicium: quod aut ſequere ſi pbaueris. aut tuo ſtabis ſi aliud quoddā eſt
tuū: in quo neq̧ pugnabo tecū: neq̧ hoc meum: de quo tātopere hoc libro aſſeuerauí vnq̧ affirma
bo eē verius q̧ tnū. Poteſt em̄ nō ſolum aliud mihi ac tibi: ſed mihiipſi aliud alias videri. Nec in hac
mō re quæ ad vulgi aſſenſū ſpectet & ad aurium voluptatem: quæ duo ſunt ad iudicandū nouiſſima
Sed ne in maximis quidē rebus quicq̧ adhuc inueni firmius quod tenerē aut quo iudiciū dirigerē
q̧ illud quodcunq̧ mihi ſimilimum veri videretur: quum ipſum illud verū in oculto lateret. Tu aūt
velim ſi tibi ea quæ diſputata ſunt minus probabunt̄: vt aut maius opus inſtitutū putes q̧ effici po
tuerit: aut dū tibi rogāti voluerim obſequi verecūdia negādi ſcribēdi me impaciēciam ſuſcepiſſe.

De perfecto Oratore: qui Brucus nuncupatur finit.

MARCVS TVLLIVS CICERO. S. D. C. TREBATIO.

VIde quanti apud me ſis: & ſi iure id quidē. Nō em̄ te amore vīco: veruntn̄ qđ pn̄ti tibi p
prie ſubnegarē nō tribuerē certe id abſenti debere nō potui. Itaq̧ vt primū Velia naui
gare cœpi: inſtitui topica: Ariſtotelica cōſcribere: ab ipſa vrbe cōmonitus amātiſſima tui.
Eum librū tibi miſi Rhegio ſcriptū: q̧ planiſſime res illa ſcribi potuit. Sin tibi q̄dā vide
būt̄ obſcuriora: cogitare debebis: nullā artē ſine litteris: ſine interpræte: & ſine aliqua ex
ercitatione percipi poſſe. Non lōge abieris. Num ius ciuile veſtrum ex libris cognoſci poteſt: Qui
quāq̧ plurimi ſunt: doctorē tamē deſiderant aut quāq̧ ſi tu attēte leges ſæpius per te oia cōſequere
vt certe intelligas. Vt vero etiā tibiipſi loci ppoſita quæſtione occurrāt exercitatiōe cōſeq̄re. In qua
q̄dē nos te cōtinebimus ſi & ſalui redierimus: & ſalua iſta offēderim⁹. Vale. V. Cal. Sextili. Rhegio.

MARCI TVLLII CICERONIS Topicorū Liber ad Caium Trebatium.

MAIORES nos res ſcribere īgreſſos. C. Trebati: & his libris quos breui tēpore ſatis multos
ædidimus digniores e curſu ipſo reuocauit volūtas tua. Quū enim mecum in tuſculano eſſes
& in bibliotheca ſeparatim vterq̧ noſtrum ad ſuum ſtudiū libellos quos vellet euolueret: inci
diſti in Ariſtotelis topica quædam quæ ſunt ab illo pluribus libris explicata: qua in ſcriptione cō
motus continuo a me eorum librorum ſententiam requiſiſti quam tibi quum expoſuiſſem diſcipli
nā inueniēdorum argumētorum: vt ſine vllo errrore ad eam rationem via perueniremus ab Ariſto